

commendari. Ita infana mortalium mens, cæca veluti caligine obducta, ad Divos evehere Regis interfestorem nitebatur. At qui Regis partes tuebantur, ita se rem habere & sermonibus & scriptis vulgare: fœderatos ingentibus copiis Lutetiam obsessam, populi in dies obstinatos rebellesque animos frangi conspiciatos, cum nulla alia ratione imminentibus periculis se civitatemque eximere posse, nisi atroci aliquo facto, animadveterent; monachi ingenium, ad facinus patrandum valde accommodatum, variis artibus confirmasse, ingentibus promissis onerasse; si forte in tyranno (uti aiebant) tollendo vitam amisisset, cælestem beatitudinem perpetuaque martyrii præmia inculcasse. Suasionibus permotum, pollicitis illectum, proprio furore percitum, facinus aggressum eo potissimum tempore, quo Parisienses harum rerum ignari, restincto priori animi impetu, de deditioe cogitabant. Qua ex re fœderati in insignioribus Lutetiæ basilicis ac templis e collegio Sorbonico, atque Jesuitarum sodalitiis nonnullos induxerant, qui plebem ad constantiam hortarentur; septem vel octo dies adhuc sustinerent; ingens aliquid eventurum, quo pristinum vigorem spiritumque fœdus resumeret. Idem concionatores Rothomagi, Aureliani, Ambiani populis suasisse ferunt. Ita pro cuiusque voluntate atque studio hinc laudes ac præconia, inde maledicta execrationesque exaudiebantur. Verumtamen, qui recto, neque in ullam partem proclinato iudicio rem intuebantur, vulgatam in Gallia, perque populos dissipatam sententiam doctrinamque detestabantur, qua in proprium Regem armis insurgere, eique vitam adimere tuto licere docebatur; utpote, quæ seditionum tumultuumque alitrix, ad irreconciliabiles discordias ferendas, regna provinciasque pessumdandas & in præceptis agendas inventa esset; nullis neque humanis, neque divinis legibus, subiectis jugum sibi a Deo impositum excutere, Principes vita exuere permissum.

At salute desperata, cum jam e vita sibi migrandum Henricus intelligeret, regio stemmate agnatos selectosque procures adcersit; ad constantiam concordiamque cohortatus, ne arma, nisi a sceleratis pravisque hominibus perpurgato regno, deponerent, suasit: tantum facinus inultum ne sinant; sperare, omnes Reges ac Principes, quorum salus ac incolumitas in primis agatur, ne